

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์สำหรับครูประถมศึกษาและเพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์สำหรับครูประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยแยกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์สำหรับครูประถมศึกษา

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์ สำหรับครูประถมศึกษา โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา ผลการพัฒนาหลักสูตร ได้นำเสนอตามรายละเอียด 2 ประการ ต่อไปนี้

1. ลักษณะของหลักสูตรการฝึกอบรม ซึ่งแยกเป็นรายละเอียดตามหัวข้อดังนี้ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน แนวดำเนินการ การติดตาม การวัดและประเมินผล
2. แผนการฝึกอบรมเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์

1. ลักษณะของหลักสูตรการฝึกอบรม

หลักการ

1. เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการอบรมนำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปพัฒนาและส่งเสริม ผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์
3. เป็นการศึกษาเพื่อนำเอา ความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับการฝึกอบรมไปเผยแพร่ในวงการศึกษา

จุดหมาย

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ มุ่งปลูกฝังให้ผู้เข้ารับการอบรมมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์และเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์

2. มีเจตคติที่ดีต่อเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์
3. นำเอาเทคนิค การสอนความคิดสร้างสรรค์ไปเผยแพร่แก่ครูและผู้ที่สนใจได้
4. นำเอาความรู้ เทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์ ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
5. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ได้แสดงออกถึงความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ได้
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการพัฒนาการสอนและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
7. รู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบและทำงานในกระบวนการกลุ่มได้

โครงสร้าง

สาระของหลักสูตรที่จัดให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์
2. กระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์
3. บรรยากาศชั้นเรียนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
4. หลักสูตรกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
5. เทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์ 5 เทคนิค
 - 5.1 เทคนิคการเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสหลายด้าน
 - 5.2 เทคนิคการส่งเสริมการคิดโดยใช้ภาพเป็นสื่อ
 - 5.3 เทคนิคการจินตนาการเพื่อพัฒนาสมองทั้งสองซีก
 - 5.4 เทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ
 - 5.5 เทคนิคการระดมสมอง

เวลาเรียน

หลักสูตรการฝึกอบรมเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์สำหรับครูประถมศึกษา ใช้เวลาในการฝึกอบรม จำนวน 3 วัน วันละ 8 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง โดยมีเนื้อหา สาระตามตารางดังนี้

วันที่	สาระของหลักสูตร	
1	ความรู้เกี่ยวกับความเข้าใจกับความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ บรรยากาศชั้นเรียนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ หลักสูตรกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 4 ชั่วโมง	เทคนิคการเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสหลายด้าน จำนวน 4 ชั่วโมง
2	เทคนิคการส่งเสริมการคิดโดยใช้ภาพเป็นสื่อ จำนวน 4 ชั่วโมง	เทคนิคการจินตนาการเพื่อพัฒนาสมองทั้งสองซีก จำนวน 4 ชั่วโมง
3	เทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ จำนวน 4 ชั่วโมง	เทคนิคการระดมสมอง จำนวน 4 ชั่วโมง

แนวดำเนินการ

เพื่อให้การจัดฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้ ประสบความสำเร็จตามจุดหมายข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดแนวดำเนินการไว้ดังนี้

1. จัดการฝึกอบรมให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์และสอดคล้องกับความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม
2. จัดการฝึกอบรมโดยยึดผู้เข้ารับการอบรมเป็นสำคัญ จัดบรรยากาศการเรียนรู้ทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติจริง
3. จัดการฝึกอบรมโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์และเป็นกระบวนการกลุ่ม
4. จัดการฝึกอบรมโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุด มีความสุขในการเรียน ส่งเสริมการพัฒนาสมองทั้งสองซีก
5. จัดการฝึกอบรม โดยให้ความช่วยเหลือ ดูแล ผู้เข้ารับการอบรมในกระบวนการกลุ่มอย่างใกล้ชิด
6. ให้มีการศึกษา ติดตาม ประเมินผล หลักสูตรการฝึกอบรมที่โรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เมื่อเสร็จสิ้นการอบรมแล้ว

การติดตาม การวัดและประเมินผล

ในระหว่างการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้กำหนดการติดตาม การวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตร การฝึกอบรมเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์สำหรับครูประถมศึกษาของผู้เข้ารับการอบรมโดยได้ ประเมินการเขียนแผนการสอน การปฏิบัติการสอน พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่ม เพื่อประเมินว่าผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำเอาความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ได้จริง ตลอดจนได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับ หลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อจะได้นำเอาผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรการอบรมให้ เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. แผนการฝึกอบรมเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 เทคนิคที่ผ่านการพิจารณา และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่อเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์ สามารถเขียนแผนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละเทคนิคได้อย่างถูกต้อง มีการผลิตและใช้สื่อประกอบการสอน ตลอดจนมีการประเมินผลกิจกรรมการสอนได้ตามสภาพจริงและเหมาะสมกับผู้เรียนรายละเอียดแผน การฝึกอบรมอยู่ในภาคผนวก

ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์สำหรับครูประถมศึกษา จากการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรไปดำเนินการฝึกอบรมกับ กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูระดับประถมศึกษา และได้นำเสนอผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม ตาม ลำดับดังนี้

1. การทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน นำเสนอตามตาราง 1
2. การประเมินการเขียนแผนการสอน นำเสนอตามตาราง 2
3. การประเมินการสอนของครู นำเสนอตามตาราง 3
4. การประเมินพฤติกรรมการมีส่วนร่วม นำเสนอตามตาราง 4
5. การประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่ม นำเสนอตามตาราง 5
6. การประเมินเพิ่มสะสมผลงาน นำเสนอตามตาราง 6
7. การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรม นำเสนอตามตาราง 7

1. การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์ ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนการฝึกอบรม	22	7.95	1.2968	29.295 **
หลังการฝึกอบรม	22	21.27	1.9804	

$$t_{(.01, 21)} = 2.158$$

จากตาราง 1 พบว่าผู้เข้ารับการอบรมได้คะแนนหลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญค่าสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์มากกว่าก่อนการฝึกอบรม

2. การประเมินแผนการสอน

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการประเมินแผนการสอน

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	จุดประสงค์			
1.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา / กลุ่ม- ประสบการณ์	2.72	.45	มาก
1.2	ครอบคลุมลักษณะการเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	2.54	.50	มาก
1.3	มีความชัดเจนในภาษาที่ใช้	2.59	.54	มาก
1.4	สามารถนำไปปฏิบัติได้	2.72	.45	มาก
	รวมเฉลี่ย	2.64	.49	มาก

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
2	เนื้อหาสาระในแผนการสอน			
2.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	2.81	.39	มาก
2.2	มีความถูกต้องของเนื้อหาสาระ	2.72	.45	มาก
2.3	เหมาะสมกับคาบเวลา	2.77	.43	มาก
2.4	เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	2.68	.48	มาก
2.5	เหมาะสมกับความต้องการ/สนใจของผู้เรียน	2.54	.60	มาก
2.6	มีประโยชน์ต่อผู้เรียน	2.72	.45	มาก
2.7	มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้	3.00	.39	มาก
2.8	จัดเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหาสาระได้เหมาะสม	2.54	.60	มาก
	รวมเฉลี่ย	2.70	.42	มาก
3	กิจกรรมการเรียนการสอน			
3.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	2.81	.39	มาก
3.2	สอดคล้องกับเนื้อหา	2.72	.55	มาก
3.3	เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	2.68	.48	มาก
3.4	เหมาะสมกับเวลา	2.77	.43	มาก
3.5	เน้นทักษะกระบวนการ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	2.50	.67	มาก
3.6	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	2.81	.39	มาก
3.7	ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะและเจตคติ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	2.59	.96	มาก
	รวมเฉลี่ย	2.59	.55	มาก

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
4	เพื่อการเรียนการสอน			
	4.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน	2.63	.66	มาก
	4.2 เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของนักเรียน	2.72	.46	มาก
	4.3 กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	2.59	.67	มาก
	4.4 สามารถจัดหาได้ง่ายและใช้ได้สะดวก	2.90	.29	มาก
	4.5 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและจัดหา	2.54	.67	มาก
	รวมเฉลี่ย	2.68	.55	มาก
5	การวัดและประเมินผล			
	5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	2.54	.80	มาก
	5.2 เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	2.72	.55	มาก
	5.3 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	2.54	.51	มาก
	5.4 เสนอแนะเกณฑ์การวัดและประเมินผลไว้ชัดเจน	2.36	.79	มาก
	รวมเฉลี่ย	2.70	.66	มาก

จากตาราง 2 พบว่าผลการประเมินการเขียนแผนการสอนของผู้เข้ารับการอบรมทุกรายการประเมินโดยไม่แยกองค์ประกอบเป็นรายด้าน ปรากฏว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.36 - 3.00 และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบแต่ละด้านของแผนการสอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.59 - 2.70 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทุกองค์ประกอบ แสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการอบรมสามารถเขียนแผนการสอน ตามองค์ประกอบด้านจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับมาก

3. การประเมินการสอนของครู

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการประเมินการสอน

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ครูบอกจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะสอนก่อนการสอน	2.91	.29	มาก
2	ครูทบทวนเนื้อหาประสบการณ์เดิมหรือให้ความรู้พื้นฐานก่อนสอนเนื้อหาถัดไป	2.54	.73	มาก
3	ครูจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน	2.90	.29	มาก
4	ครูดำเนินการสอนตามกิจกรรมที่ได้ระบุไว้ในแผนการสอน	2.90	.29	มาก
5	ครูจัดการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.72	.45	มาก
6	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	2.72	.45	มาก
7	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบความรู้โดยการปฏิบัติจริงในสิ่งที่มีความหมาย	2.72	.45	มาก
8	ครูคอยเป็นผู้ชี้แนะให้นักเรียนเกิดการเรียน	2.54	.51	มาก
9	ครูจัดกิจกรรมสรุปเนื้อหาบทเรียนหลังการสอน	2.68	.48	มาก
10	ความรู้ที่ครูสอนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	2.54	.51	มาก
11	ครูสนับสนุนให้นักเรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง	2.72	.46	มาก
12	นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนในการประกอบการสอน	2.18	1.44	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		2.74	.53	มาก

จากตาราง 3 ผลการประเมินการสอนของครู พบว่าผู้เข้ารับการอบรมแสดงพฤติกรรม การสอนตามรายการประเมินโดยไม่แยกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.54 – 2.91 ยกเว้นรายการที่ 12 มีค่าเฉลี่ย เป็น 2.18 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามเมื่อ พิจารณาพฤติกรรมการสอนโดยภาพรวม พบว่าค่าเฉลี่ยเป็น 2.74 แสดงว่าผู้เข้ารับการอบรม แสดงพฤติกรรมการสอนตามรายการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. การประเมินพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการของคะแนนประเมินพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม	2.86	.35	มาก
2	ตั้งใจทำงานกลุ่มจนสำเร็จ	2.90	.29	มาก
3	ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	2.90	.29	มาก
4	มีความรับผิดชอบต่องานของกลุ่ม	2.81	.39	มาก
5	ไม่พูดหรือส่งเสียงดังขณะทำงาน	2.77	.42	มาก
6	พูดให้กำลังใจ ชมเชยเพื่อนตามโอกาสที่เหมาะสม	2.81	.39	มาก
7	ร่วมวางแผนในการทำงานกลุ่ม	2.90	.29	มาก
8	ตรงต่อเวลาต่อกลุ่ม	2.72	.45	มาก
9	ภูมิใจต่อผลงานของกลุ่ม	2.95	.21	มาก
10	เห็นแก่ประโยชน์ของกลุ่ม	2.95	.21	มาก
รวมเฉลี่ย		2.85	.33	มาก

จากตาราง 4 พบว่าผู้เข้ารับการอบรมแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่มตามรายการประเมินแต่ละรายการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.72 – 2.95 และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม พบว่าค่าเฉลี่ยเป็น 2.85 แสดงว่าผู้เข้ารับการอบรมแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานกลุ่มตามรายการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5. การประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่ม

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่ม

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ข้าพเจ้าให้คำอธิบายต่อกลุ่ม	2.72	.46	มาก
2	ข้าพเจ้าขยายความคำพูดของสมาชิกให้กระจ่างขึ้น	2.77	.43	มาก
3	ข้าพเจ้าให้ข้อสรุปต่อกลุ่ม	2.68	.48	มาก
4	ข้าพเจ้าให้ข้อเสนอแนะต่อการนำไปใช้	2.59	.50	มาก
5	ข้าพเจ้าถามเพื่อให้มีการพูดใหม่	2.68	.47	มาก
6	ข้าพเจ้าถามเพื่อให้มีการอธิบาย	2.81	.39	มาก
7	ข้าพเจ้าถามเพื่อให้มีการสรุป	2.59	.50	มาก
8	ข้าพเจ้าถามเพื่อให้มีการยกตัวอย่าง	2.68	.57	มาก
9	ข้าพเจ้าเชิญชวนให้เพื่อนพูด	2.68	.48	มาก
10	ข้าพเจ้าประเมินประสิทธิผลที่มีความขัดแย้ง	2.72	.46	มาก
11	ข้าพเจ้าร่วมวางแผนงานของกลุ่ม	2.81	.39	มาก
12	ข้าพเจ้าช่วยเหลืองานของกลุ่ม	2.90	.29	มาก
13	ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของกลุ่ม	2.90	.29	มาก
14	ข้าพเจ้าขอความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น	2.68	.47	มาก
15	ข้าพเจ้าร่วมมือและเข้ากับเพื่อนได้ดีทุกคน	2.90	.29	มาก
รวมเฉลี่ย		2.74	.43	มาก

จากตาราง 5 พบว่าผู้เข้ารับการอบรมแสดงพฤติกรรมการประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่มตามรายการประเมินแต่ละรายการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.59 – 2.90 และเมื่อพิจารณาตามรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่มโดยภาพรวม พบว่าค่าเฉลี่ยเป็น 2.74 แสดงว่าผู้เข้ารับการอบรมแสดงพฤติกรรมการประเมินตนเองตามรายการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6. การประเมินเพิ่มสะสมผลงาน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการประเมินเพิ่มสะสมผลงาน

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ความสะอาดเรียบร้อย สวยงาม	2.63	.65	มาก
2	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.59	.67	มาก
3	ความขยันอดทน	2.63	.65	มาก
4	ความตั้งใจจริง	2.72	.63	มาก
5	ความถูกต้องของเนื้อหา	2.68	.64	มาก
6	การสะท้อนความรู้สึกรับต่อผลงาน	2.81	.39	มาก
7	ทักษะการทำงาน	2.36	.78	มาก
8	ทักษะการใช้ภาษา	2.59	.67	มาก
9	ผลงานน่าสนใจ มีคุณค่า	2.45	.67	มาก
10	จัดลำดับชิ้นงาน	2.86	.35	มาก
รวมเฉลี่ย		2.63	.62	มาก

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์การประเมินเพิ่มสะสมผลงาน ของผู้เข้ารับการอบรมทุกรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.45 – 2.86 ซึ่งแปลความได้ว่าผู้เข้ารับการอบรมแสดงพฤติกรรมตามรายการประเมินอยู่ในระดับมากทุกรายการ และเมื่อพิจารณาการประเมินเพิ่มสะสมงาน โดยภาพรวม พบว่าค่าเฉลี่ยเป็น 2.63 แสดงว่าผู้เข้ารับการอบรมได้จัดทำเพิ่มสะสมผลงานตามรายการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

7. การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรม

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรม

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรม	2.95	.21	ดี
2	เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม	2.90	.29	ดี
3	วิธีการและขั้นตอนการฝึกอบรม	2.72	.46	ดี
4	วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารการฝึกอบรม	2.81	.39	ดี
5	ความเหมาะสมของวิทยากร	2.90	.29	ดี
6	ระยะเวลาในการฝึกอบรม	1.72	.46	ปานกลาง
7	สถานที่และการอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม	2.72	.46	ดี
8	ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	2.77	.43	ดี
รวมเฉลี่ย		2.76	.45	ดี

จากตาราง 7 การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมตามรายการประเมิน พบว่าผู้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมแต่ละรายการ ระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.72 – 2.95 ยกเว้นรายการที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเป็น 1.72 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพปานกลาง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมโดยภาพรวม พบว่าค่าเฉลี่ยเป็น 2.76 แสดงว่าผู้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมตามรายการระดับคุณภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาจากคำถามปลายเปิดพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรการฝึกอบรมไว้ดังนี้ ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมแต่ละเทคนิคการสอนมีจำนวนน้อย ควรขยายเวลาให้มากกว่านี้ (6 คน) วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนการบริการควรให้มีความสะดวกสบายมากกว่านี้ (4 คน) ห้องประชุมและห้องทำกิจกรรมควรอยู่ในห้องเดียวกันและควรกว้างขวางกว่านี้เพราะจะได้ทำกิจกรรมกลุ่มได้ง่าย (3 คน) การจัดทำสื่อประกอบการสอนควรตัดทิ้งไปเพื่อประหยัดเวลา (6 คน) การฝึกเขียนแผนการสอนควรเน้นเขียนเฉพาะขั้นตอนของกิจกรรมการสอน (8 คน)